

Verkiezings programma 2026 - 2030

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord en visie 4

Publiekssamenvatting 7

1.	Samenleven in wijk en buurt	8
2.	Veiligheid & Weerbaarheid	11
3.	Wonen & Bouwen	15
4.	Openbare Ruimte	19
5.	Bereikbaarheid & Verkeersveiligheid	23
6.	Verenigingen, Vrijwilligerswerk & Sport	26
7.	Klimaat & Duurzaamheid	29
8.	Economie & Ondernemerschap	33
9.	Zorg, welzijn & onderwijs	37
10.	Cultuur, Erfgoed & toerisme	41
11.	Arbeidsmarkt & Migratie	44
12.	Gemeentelijke organisatie & financiën	47

Voorwoord en visie

Samen bouwen aan een toekomstgerichte en mooiere stad. Daar zetten we als CDA Utrecht vol op in. We nodigen alle inwoners van Utrecht uit om dat met het CDA te doen. Iedereen draagt vanuit zijn eigen kracht bij aan een mooiere stad. Met een gemeente die echt luistert en ruimte biedt aan inwoners. En met inwoners die verantwoordelijkheid nemen voor hun wijk en buurt.

Voor het CDA betekent een mooiere stad ook een stad die beter in balans is. Inwoners hebben plekken nodig om tot rust te komen in een groeiende stad. Dat vraagt om een leefbare, prettige, publieke ruimte. Om pleinen, wandelpaden, picknicktafels, groen en bankjes die uitnodigen tot gesprek en reflectie.

Een mooiere stad heeft ook een solide financieel beleid als basis. Daar staan we voor, net als voor voldoende woningen en betere doorstroming op de woningmarkt. Maar vooral staan we voor een Utrecht met sterke sociale netwerken, met ruimte voor vrijwilligers en alle (kleinschalige) initiatieven die de stad rijk is. Of het nu de repair shop, een vereniging of een initiatief is om de buurt schoon te houden. Een stad op mensenmaat, nu en voor volgende generaties, is voor ons de kern van het verkiezingsprogramma.

De afgelopen periode heeft de fractie zich met overgave ingezet voor onze stad. Alleen met uw stem kunnen we dit werk de komende periode voortzetten, maar vooral ook versterken. Ik hoop daarop te mogen rekenen op 18 maart met de plannen die we in dit verkiezingsprogramma hebben opgeschreven. Het is de basis waarmee we de verkiezingen ingaan en waar we ons elke dag voor inzetten. Omdat wij geloven dat het anders en beter kan in Utrecht en dat is **h**erd nodig.

Bert van Steeg,
lijsttrekker

Financiële verantwoording

Voor onze plannen is natuurlijk geld nodig. Eerder hebben wij in de Tegenbegroting 2024 en ons alternatief voor de Voorjaarsnota 2025 laten zien dat het mogelijk is om het geld anders en beter te besteden. Vooral het budget voor mobiliteitsprojecten kan volgens het CDA anders besteed worden; minder naar megalomane projecten, meer naar het versterken van buurten, wijken en gemeenschapszin.

Publiekssamenvatting

Het CDA Utrecht staat voor een stad op mensenmaat, waar we elkaar kennen, naar elkaar omkijken en samen aan de slag gaan voor onze buurten. Utrecht moet een plek zijn waar iedereen zich thuis voelt, waar **respect en fatsoen** de norm zijn en waar inwoners samen het verschil maken. De gemeente neemt niet over wat mensen zelf kunnen, maar biedt ondersteuning als dat nodig is. **Buurtinitiatieven, vrijwilligerswerk en verenigingen** vormen het hart van een hechte en zorgzame samenleving. Samenleven begint met elkaar zien en begrijpen.

Veiligheid is daarbij een basisvoorwaarde. In Utrecht moet iedereen zich veilig kunnen voelen, zowel op straat als online. We pakken overlast, intimidatie en criminaliteit stevig aan door meer handhaving, zichtbare aanwezigheid in wijken en goede hulp voor slachtoffers. Door het versterken van buurt-netwerken, maken we onze gemeente **weerbaar en samenredzaam** in het geval van een crisis.

We maken tempo met het **bouwen** van betaalbare en passende huizen voor iedere Utrechter. Zo snel mogelijk aan de slag in Rijnenburg en andere stadsdelen. Speciale aandacht hebben we voor gezinnen, starters en senioren. Wijken moeten groen, leefbaar en herkenbaar zijn, met ruimte om elkaar te ontmoeten. We leggen meer focus op **verkeersveiligheid**, vooral op plekken waar Utrechters aandacht voor vragen. **Betaald parkeren?** Alleen als de leefbaarheid echt onder druk staat. En de **openbare ruimte?** Straten zijn schoon, wandelroutes veilig en toegankelijk voor iedereen.

Vrijwilligers houden onze gemeente draaiende en verdienen daarom steun en waardering. In onze **zorgzame gemeente** kijken we wat het CDA betreft naar elkaar om. Niemand raakt tussen wal en schip. Mantelzorgers krijgen meer steun, jongeren en senioren worden geholpen om mee te doen en gezond te blijven. We werken aan goed **onderwijs** en sterke buurtvoorzieningen, als basis voor gelijke kansen.

De **energietransitie** vraagt om een realistische en betaalbare aanpak. Energiebesparing staat voorop. We bieden ruimte voor ondernemers en bewoners om te verduurzamen, waarbij we leren van ervaringen uit het verleden. Ondernemers verdienen steun, we werken samen met hen aan een **sterke lokale economie**. Daar hoort een passend niveau van **toerisme** bij.

Wat het CDA betreft is de **gemeente een betrouwbare en betrokken partner**, die dicht bij de inwoners staat en zorgvuldig omgaat met tijd en geld. De financiële gezondheid van de gemeente verdient meer aandacht. Inwoners verdienen invloed op wat er in hun buurt gebeurt, niet voor de Bühne maar als echte partner. Dat is **h**rd nodig.

1. Samenleven in wijk en buurt

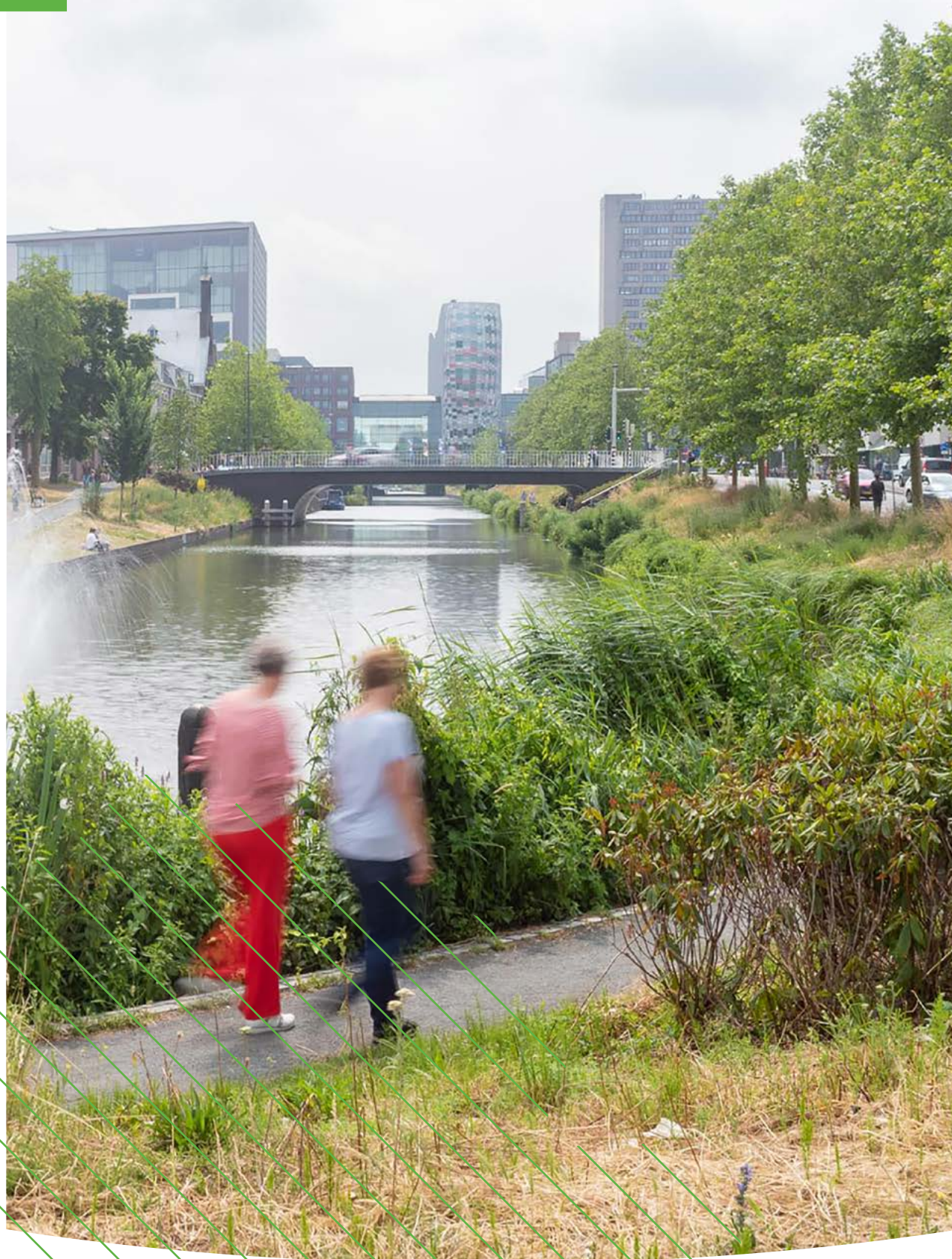
Het CDA gelooft in een Utrecht waar we met elkaar verbonden zijn en ons thuis voelen. Waar we actief naar elkaar omkijken en samen verantwoordelijkheid nemen om de gemeente een stukje mooier te maken. Inwoners van Utrecht maken immers samen de stad. Dit kan alleen als iedereen mee kan doen en iedereen meetelt, ongeacht achtergrond. We maken ons zorgen over de toenemende maatschappelijke onrust en polarisatie. Mensen luisteren steeds minder goed naar elkaar, leven in bubbels langs elkaar heen en gaan nauwelijks meer het gesprek aan met mensen met wie ze het oneens zijn. Dit bedreigt de samenhang in onze gemeente. Daarom zetten wij ons in voor een samenleving waarin respect, dialoog en veiligheid centraal staan. We treden krachtig op tegen haat en intolerantie. Hiervoor is geen plaats in Utrecht.

De meeste mensen willen meedoen en bijdragen, als ze daartoe in staat zijn. In een stad op mensenmaat werken we daarom aan het versterken van sociale samenhang, het terugdringen van eenzaamheid en het versterken van ontmoeting tussen mensen. Sociale initiatieven als vrijwilligerswerk, maatschappelijke diensttijd, buurtinitiatieven en verenigingen zijn hierin ontzettend belangrijk. Juist daar ontstaan kleine gemeenschappen en onderlinge relaties tussen Utrechters. Dit versterkt het sociale weefsel van de stad en zorgt voor leefbare wijken en opbloeiende buurten. We staan daarom pal voor sociale initiatieven en vinden dat de gemeente hier meer in moet investeren. Verantwoordelijkheid en gemeenschapskracht wordt een prioriteit in zowel beleid als uitvoering. De gemeente neemt niet over wat mensen, families of gemeenschappen zelf kunnen. De gemeente is een partner. Initiatieven die vanuit Utrechtse buurten en netwerken ontstaan worden gestimuleerd. We vertrouwen op de samenleving.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Voor een fatsoenlijk Utrecht:** Wij zien dat verreweg de meeste Utrechters het beste met Utrecht en elkaar voor hebben. Waar dit niet helemaal goed gaat, staan wij voor een stad waar mensen vraagstukken in eerste instantie onderling zelf oppakken. Dat stimuleren wij middels de drie Utrechtse Uitgangspunten: behandel elkaar met respect, spreek elkaar aan en geef elkaar de ruimte. Waar mensen het zelf niet op kunnen lossen, springt de gemeente in. Er is in onze gemeente geen ruimte voor overlastgevend gedrag, intimidatie en extremistische uitingen.
2. **Stimuleren van de dialoog tussen verschillende groepen:** zodat we elkaar blijven ontmoeten, begrijpen en van elkaar leren.
3. **Ondersteuning van buurtinitiatieven en samenwerkingsprojecten,** zowel klein als groot. Of het nu gaat om de organisatie van een buurtfeest of het samen opruimen van zwerfafval: initiatieven die de sociale cohesie in de stad versterken, verdienen steun!
4. **Buurthuizen, wijkteams, vrijwilligersorganisaties en verenigingen** worden niet alleen financieel ondersteund via het Initiatievenfonds, maar ook actief betrokken bij de besluitvorming over hun buurt en wijk. Als volwaardige partner in de samenleving.
5. **Markten, bibliotheken, kerken, moskeeën, tempels en buurthuizen** zijn pijlers van verbinding en vertrouwen. We geven hen ruimte en zekerheid.
6. **Ruimte voor verbindende evenementen,** zoals de jaarlijkse lichtjesoptocht van Sint-Maarten, de intocht van Sinterklaas en de succesvolle Utrecht Pride. Dit soort maatschappelijke evenementen komen we tegemoet in de kosten van leges.

2. Veiligheid & Weerbaarheid

Veiligheid is het fundament van een sterke gemeente. Veiligheid is een basisvoorwaarde. We investeren hier fors in, zodat de capaciteit van handhaving meegroeit met de groei van Utrecht. Een veilige gemeente vraagt om zichtbare aanwezigheid, snelle opvolging en duidelijke prioriteiten. Het CDA kiest voor een gemeente waar veiligheid voelbaar, beleid meetbaar en handhaving zichtbaar is. Straatintimidatie blijft een hardnekkig probleem. Dat vraagt om een integrale aanpak. Het CDA pleit voor blijvende inzet op lokaal niveau, waarbij verschillende beleidsterreinen – van onderwijs tot openbare orde – samenwerken. Omstanders spelen een belangrijke rol en professionals, zoals boa's, moeten handvatten krijgen om op een zorgvuldige en veilige manier hun werk te doen. Evaluatie en doorontwikkeling van beleid zijn daarbij essentieel. Op deze manier kunnen we in de brede zin werken aan een veilige en prettige openbare ruimte. Ook de bestrijding van mensenhandel vraagt om daadkracht. Slachtoffers van ernstige uitbuiting verdienen veilige opvangplekken en toegang tot traumabehandeling. We vangen hen niet alleen op, maar begeleiden hen ook naar een stabiel bestaan. Het CDA kiest voor een gemeente die beschermt, begeleidt en verbindt. Veiligheid begint bij zorg voor elkaar. Alleen zo creëren we een stad waarin vrijheid en veiligheid hand in hand gaan.

Een weerbaar Utrecht begint bij mensen. Het CDA gelooft in een weerbare samenleving waarin mensen zichzelf én elkaar kunnen beschermen. In tijden van crisis moeten we geen gemeente van individuen zijn, maar naar elkaar omkijken. Utrecht moet zich beter voorbereiden op maatschappelijke ontwrichting door te investeren in zelfredzaamheid, veerkracht en crisisbestendigheid. Dat begint bij bewustwording: inwoners moeten weten wat ze kunnen doen in noodsituaties, wie hen kan ondersteunen en wat ze voor elkaar kunnen betekenen. In een steeds digitalere samenleving is ook online veiligheid van groot belang. Het CDA kiest voor een gemeente waar men vooruit kijkt, beschermt en verbindt, digitaal en fysiek, in goede tijden én in crisismomenten.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. Een concrete en meetbare **ondermijningsaanpak**. Zware criminaliteit wordt hard aangepakt, maar wel op een manier die werkt. Daarom willen we meer data, betere monitoring en transparantie over waar het geld naartoe gaat. Alleen zo kunnen we gericht en effectief optreden. Daarnaast zetten we in op preventie, om een afslag naar het criminele pad waar mogelijk te voorkomen.
2. **Veilig gevoel op straat, onder andere door een aanscherping van het actieplan straatintimidatie**. Iedereen moet zich vrij en veilig kunnen voelen in de openbare ruimte, dag en nacht. Preventie, handhaving en bewustwording gaan daarbij hand in hand. Daarom trekken we het beleid breder, ook richting lichte criminaliteit en ondermijning, zodat we de veiligheid in onze wijken structureel versterken. We draaien de bezuiniging op de openbare ruimte terug en laten straatverlichting langer branden. Dit moet bijdragen aan daadwerkelijke veiligheid.
3. **Aanpak femicide**. Het is onaanvaardbaar dat vrouwen ook in Utrecht niet altijd veilig zijn. Het CDA wil investeren in veilige wegen rondom Utrecht. We ondersteunen (maatschappelijke) initiatieven die de veiligheid voor vrouwen kunnen verbeteren, zoals: een meldpunt openbare plekken waar vrouwen zich onveilig voelen, de meefietslijn en een pilot met een mobiele toevluchtshaven voor uitgaanspubliek, zoals in Rotterdam, Groningen en Nijmegen. Deze aanpak combineren we met de verscherpte aanpak straatintimidatie. We willen ook dat huiselijk geweld eerder wordt herkend en aangepakt. Meldingen moeten direct serieus worden opgepakt. We zetten daarnaast in op sterkere bewustwording bij zorg- en veiligheidspartners.
4. **Meer bevoegdheden voor politie en boa's** om op te treden tegen ondermijning en straatintimidatie. Hier zetten we ons zowel lokaal als landelijk voor in, ook door mee te doen met landelijke pilots. In het geval van straatintimidatie willen we naast de politie ook speciaal opgeleide boa's de bevoegdheid geven om te beboeten.
5. **Realistisch en mensgericht drugsbeleid** door in te zetten op preventie en bewustwording. We gaan de normalisering van drugs tegen. Voorlichting is daarbij essentieel, vooral onder jongeren. Deze voorlichting is er ook op gericht om mensen bewust te maken van hoe drugsgebruik bijdraagt aan een keten van criminaliteit en leed. Hoewel we alle drugsoverlast willen beperken, trekken we in het bijzonder een duidelijke grens bij harddrugs: openbaar gebruik wordt streng aangepakt.
6. **Terugdraaien van bezuinigingen op verslavingspreventie**. Hulp en preventie zijn geen luxe, maar noodzaak.

7. **Lokale aanpak van mensenhandel in samenwerking met zorgorganisaties** en training van (veiligheids)professionals en gemeenteambtenaren om signalen van mensenhandel te herkennen in hun werkveld.
8. **Nauwe betrokkenheid van buurten bij handhaving**. We betrekken buurten en wijken nauwer bij het bepalen van handhavingsprioriteiten. Inwoners kennen hun buurt het best en weten waar de knelpunten liggen. Samen met bewoners trekken we op in handhaving. Bijvoorbeeld door hen te laten meelopen met handhavers of actief te betrekken bij signalering.
9. **Het aantal veiligheidscamera's en het aantal boa's groeit mee met de veiligheidsuitdagingen in de gemeente**. We willen af van een maximaal aantal veiligheidscamera's. Dit doet geen recht aan de veiligheidsontwikkelingen in de gemeente. Het afwegingskader voor plaatsing van camera's moet altijd leidend zijn. Hierin speelt privacy een belangrijke rol.
10. **De Wet Openbare Manifestaties** wordt strikt en duidelijk gehandhaafd, ook bij demonstraties. Voor grote demonstraties wijzen we vaste locaties aan. Zo houden we de balans tussen vrijheid van meningsuiting en openbare orde. Wij vinden gezichtsbedekking ongewenst en zo nodig leggen we dit vast in de plaatselijke verordening.
11. **Versterking van netwerken die bijdragen aan weerbaarheid**. Inwoners en verenigingen spelen een belangrijke rol bij het oplossen van problemen in de wijk. Daarom moet de gemeente een betrouwbare partner zijn op het gebied van veiligheid: zichtbaar, aanspreekbaar en betrokken. De gemeente stimuleert buurtnetwerken zodat deze 'samenredzaam' zijn: in staat om elkaar te helpen wanneer we in de eerste 72 uur van een grote crisis (bijvoorbeeld uitval van elektriciteit) nog niet op de overheid kunnen rekenen.
12. **De gemeente ontwikkelt een visie op weerbaarheid**. Bijvoorbeeld door plekken in beeld te brengen waar mensen terecht kunnen tijdens grote crises. Hierbij is aandacht voor de mogelijke inzet van brandweerkazernes, buurthuizen, kerken en moskeeën. Tevens moet in beeld worden gebracht of er extra schuilplaatsen nodig zijn in het onverhoopte geval van directe oorlogsdreiging. Daarnaast zetten we buurtcrisisteams op waarin burgers zitting nemen. We willen mensen actief benaderen en stimuleren om deel te nemen aan voorlichtingssessies en trainingen.

13. **Online veiligheid.** We investeren in cyberveerbaarheid en maken mensen bewust van de risico's van online gedrag. Dat geldt voor jongeren, maar zeker ook voor senioren. Veel senioren komen moeilijk mee in de digitale wereld en zijn daardoor extra kwetsbaar voor bijvoorbeeld financiële oplichting. De gemeente faciliteert de samenwerking met financiële instellingen en maatschappelijke organisaties. Deze is nodig om senioren te beschermen en bewustwording te vergroten. **Online oproepen en digitale mobilisatie** kunnen daarnaast directe gevolgen hebben voor de veiligheid in onze stad. De gemeente moet hierop voorbereid zijn, door middel van preventie en bewustwording. We blijven inzetten op mogelijkheden binnen de wet om lokaal op te kunnen treden.
14. **Defensie beschermt wat ons dierbaar is** en moet hier de komende jaren ook de ruimte voor krijgen. Als gemeente accepteren we dat oefeningen van Defensie kunnen leiden tot plaatselijke (geluids)overlast, en werken we mee aan de uitlegbaarheid naar de Utrechters.
15. **Sekswerk:** Sekswerk is legaal. Tegelijkertijd zien wij dit niet als een beroep zoals ieder ander. We maken ons grote zorgen om de mensenhandel, uitbuiting en andere excessen die sekswerk met zich meebrengt. We moeten voorkomen dat sekswerk illegaal wordt georganiseerd, de veiligheid van sekswerkers staat immers voorop. Zorgvuldigheid en kleinschaligheid zijn belangrijk in de discussie over mogelijke locaties. De gemeente moet zorgen voor sociale veiligheid in buurten en het beperken van mogelijke overlast voor omwonenden. Dit vraagt om nauwe samenwerking met zowel sekswerkers als omwonenden. De praktijk van het participatietraject rondom parkeergarage Paardenveld, laat zien dat hier nog veel in te verbeteren is. Het is niet de taak van de gemeente om proactief gebouwen aan te bieden.

3. Wonen & Bouwen

Een thuis is meer dan een dak boven je hoofd. Het is de plek waar je tot rust komt, waar je jezelf kunt zijn en waar je deel uitmaakt van een buurt. Toch is dat voor veel Utrechters geen vanzelfsprekendheid. Starters, jonge gezinnen, studenten, senioren en mensen met een middeninkomen hebben steeds meer moeite om in onze stad geschikte en betaalbare woonruimte te vinden. We erkennen de hoge druk die buitenlandse studenten en expats op de woningmarkt leggen. Voor het CDA Utrecht is het een topprioriteit dat iedereen – ongeacht levensfase of portemonnee – een passende plek kan vinden in onze gemeente.

Dit vraagt om fundamentele politieke keuzes. Er moeten voldoende betaalbare koop- en huurwoningen worden gerealiseerd, de doorstroming moet op gang komen en nieuwe woonwijken moeten gezond, groen en leefbaar zijn. We willen niet dat buurten onherkenbaar veranderen door te veel hoogbouw of verdichting.

Wij geloven in een gemengd Utrecht, waarin mensen met verschillende achtergronden, leeftijden en inkomens naast elkaar kunnen wonen. Daarvoor is een divers woningaanbod nodig, met ook oog voor de mensen die nu buiten de boot vallen: starters die nergens terecht kunnen, gezinnen die te krap wonen of senioren die geen passende woning vinden in hun eigen wijk. Doorstroming is daarin een sleutel. Wanneer senioren kunnen verhuizen naar een geschikte woning in de buurt, komen grotere woningen vrij voor gezinnen. En wanneer er meer betaalbare koop- en huurwoningen beschikbaar zijn, ontstaat er ruimte in de sociale sector voor mensen die dat echt nodig hebben.

Een goede woning is ook toekomstbestendig: duurzaam gebouwd en energiezuinig. We zetten daarbij in op samenwerking met woningcorporaties, marktpartijen en bewoners zelf. We benutten de ruimte in de stad slim, bijvoorbeeld door leegstaande kantoorpanden om te bouwen naar woningen. De huidige situatie op de woningmarkt vraagt om meer creatieve oplossingen, zoals hospitaverhuur of wonen boven winkels. Zo zorgen we dat Utrecht een stad blijft waar mensen willen én kunnen wonen.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Sneller bouwen:** We schroeven het bouwtempo op, met focus op plekken waar we het snelst stappen kunnen zetten, zowel binnen als buiten de bestaande stad. Hierbij zorgen we voor een evenwichtige mix in de wijken van alle segmenten: sociale huur, middenhuur, betaalbare en duurdere koop, én passende woonvormen voor senioren, zodat starters, gezinnen en senioren door kunnen stromen en we leefbare buurten behouden. Om het bouwtempo te versnellen, sluit de gemeente bij nieuwbouwontwikkelingen zoveel mogelijk aan bij de landelijke bouwwetgeving. Extra bovenwettelijke eisen die standaardisatie in de bouw tegengaan worden losgelaten.
2. **Tijdwinst in de voorfase.** Kavels kunnen al bouwrijp worden gemaakt voordat alle nieuwbouwvergunningen definitief zijn. Door vergunningen, zoals een kapvergunning, apart te verlenen, blijft de voortgang behouden en voorkomen we vertraging.
3. **Beschermen van de leefbaarheid** in de wijk door terughoudend te zijn met te veel hoogbouw en te grote verdichting. Buurten moeten leefbaar, groen en herkenbaar blijven. Zowel met het oog op de openbare ruimte als met het oog op de aanwezige sport- en groenvoorzieningen zoals volkstuinen. Ook moet er voldoende ruimte zijn voor bijvoorbeeld buurthuizen en levensbeschouwelijke of religieuze gebouwen. Dit noemen we: **'Comfortabele verdichting'**. Woningen bouwen is meer dan stenen stapelen. We **bouwen ook aan gemeenschappen**.
4. **Bouwen in Rijnenburg.** De noodzakelijke stappen hiervoor worden zo spoedig mogelijk gezet. In tegenstelling tot het huidige college, wachten we niet tot 2035! Hoogwaardig openbaar vervoer is noodzakelijk voor Rijnenburg, maar de start van de woningbouw wacht hier niet op. We realiseren daarnaast meer woningen dan in het collegevoorstel 'Klein Rijnenburg'. Er worden niet enkel in de zuidpunt, maar in heel Rijnenburg woningen gebouwd.

5. **Geen erfpacht in het grondbeleid.** De gemeente moet betrouwbaar zijn en zich hard maken voor alle burgers. Samen met de mensen die nu getroffen worden door het huidige erfpachtbeleid werken wij aan een passende oplossing om gedwongen verkoop van woningen te voorkomen. We helpen huidige woningeigenaren en behoeden toekomstige woningeigenaren voor hoge erfpachtkosten. In Utrecht is geen ruimte voor erfpacht.
6. **Straatje erbij, wijkje erbij.** Het CDA is voor het toevoegen van extra woonwijken en extra woningbouwlocaties aan Utrecht. Naast Rijnenburg gaat het hierbij ook om andere plaatsen in de gemeente, zoals bijvoorbeeld de Merwedekanaalzone, waaronder de A12-zone, Lunetten Koningweg en het Archimedeskwartier. Utrecht Science Park wordt een volwaardige stadswijk.
7. **Meer middenhuurwoningen bouwen** zonder daarbij de andere betaalbare segmenten: betaalbare koop en sociale (studenten)huur uit het oog te verliezen. Het betaalbare segment dat het meest achterloopt op het streefpercentage krijgt voorrang in woningbouwontwikkelingen. Dat is op dit moment de middenhuur. Zo zorgen we dat ook mensen met middeninkomens die vaak cruciale beroepen hebben – zoals leerkrachten, politieagenten en zorgmedewerkers – een woning kunnen vinden in Utrecht.
8. **Handhaving van de opkoopbescherming** en de aanpak van leegstand met een **leegstandverordening**.
9. **Geschikte gezinswoningen** bij nieuwbouw. We houden oog voor zowel de aard van de woning als een passende en kwalitatief goede buitenruimte.
10. **Passende studentenhuisvesting.** We geven altijd voorrang aan de realisatie van sobere en onzelfstandige studentenhuisvesting boven zelfstandige studentenhuisvesting. In de ontwerpfase moet er voldoende aandacht zijn voor ontmoeting, bijvoorbeeld door gemeenschappelijke ruimten. Dit vanwege de bewezen verbanden tussen welzijn en samenwonen in studentenhuizen. Daarnaast hanteren we een zo laag mogelijke parkeernorm voor studentenhuisvesting, zodat we meer en makkelijker studentenwoningen kunnen realiseren.
11. **Creatieve woonoplossingen** in samenwerking met corporaties, ontwikkelaars en bewoners. Denk hierbij aan het stimuleren van hospitaverhuur, het uitbreiden van wonen boven winkels, het revitaliseren van oude winkelcentra gecombineerd met extra woningbouw (denk aan Lunetten, Overvecht, Kanaleneiland) of het transformeren van kantoorpanden. Door te experimenteren, kunnen we leren!
12. **Het beter benutten van de bestaande woningvoorraad** door bijvoorbeeld het versimpelen van procedures voor aanpassingen om de eigen woning meer passend te maken of het splitsen en optoppen van woningen.

- 13. **De mogelijkheid om sociale huurwoningen te verkopen**, als dit bijdraagt aan meer doorstroming en eigenaarschap in de wijk.
- 14. We houden de **doorstroming op gang**, onder andere door de verschillende verhuisregelingen beter onder de aandacht te brengen en structurele financiering uit te trekken voor de **verhuisadviseur**.
- 15. **Ontmoetingsgericht bouwen**: in plaats van lange straten bouwen we woonplekken zoveel mogelijk rond verkeersvrije pleintjes en hofjes, met ruimte voor kinderen om te spelen en ouders om elkaar te ontmoeten. Hofjes zijn tevens een bijdrage aan zelfredzaamheid tot op hogere leeftijd.
- 16. **Kleinschalige en flexibele woonoplossingen** als opstap naar duurzaam zelfstandig wonen, bijvoorbeeld om te voorkomen dat mensen onnodig lang in de maatschappelijke opvang blijven. We realiseren **flexwoningen en compacte woonunits (20-25 m²)**, die snel gerealiseerd kunnen worden en aanvullend zijn op ander woonaanbod.
- 17. **Stimuleren van wonen boven winkels**. Boven winkels ligt vaak ruimte die nu leegstaat. Het CDA wil deze benutten voor nieuwe woningen, zodat we leegstand tegengaan en levendige straten creëren. We maken transformatie eenvoudiger door regels te versoepelen, procedures te versnellen en samen te werken met winkeliers en vastgoedeigenaren.

4. Openbare Ruimte

De manier waarop we onze straten, pleinen en plantsoenen inrichten, raakt aan het dagelijks leven van iedere Utrechter. De openbare ruimte is van iedereen. Te vaak zien we verrommeling: een stapel afvalzakken, een stoep vol met slecht geparkeerde fietsen of een muur vol graffiti. Voor het CDA Utrecht is de openbare ruimte een plek waar mensen elkaar ontmoeten, zich veilig moeten voelen en prettig kunnen verblijven. Wij geloven dat een stad op mensenmaat begint met straten die schoon zijn, pleinen die uitnodigen tot ontmoeting, stoepen die toegankelijk zijn voor iedereen en voldoende groen om tot rust te komen. De afgelopen jaren is er veel druk komen te staan op de openbare ruimte. De stad groeit, het wordt drukker op straat en de ruimte moet met steeds meer mensen worden gedeeld. Juist daarom is het belangrijk om keuzes te maken met oog voor de menselijke maat. We kiezen voor rust én voor reuring. We moeten niet alles willen volbouwen of versoberen uit bezuinigingsoverwegingen, maar investeren in een leefomgeving waar mensen trots op zijn. Een prettige leefomgeving draagt bij aan de gezondheid, veiligheid en verbondenheid in onze buurten.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Aandacht voor de voetganger** door te investeren in veilige en toegankelijke wandelroutes en stoepen. Zo kan iedereen, ook senioren en mensen met een beperking, gemakkelijk te voet gebruikmaken van de openbare ruimte. De tevredenheid over de voetgangers infrastructuur kan en moet een stuk beter!
2. **Aanpak van verrommeling** door extra toezicht, strengere handhaving én ondersteuning van buurtinitiatieven voor afvalbeheer, zoals 'ondernemer containers'. Geen geblokkeerde stoepen meer door slecht geparkeerde fietsen of slingerend afval.
3. **Een toegankelijke openbare ruimte.** Een belangrijk voorbeeld is de blindengeleidestrook. We markeren deze stroken duidelijk met contrasterende verf, stoeptegelpictogrammen en opvallende belijning, zodat iedereen ziet dat fietsen daar niet thuishoren. Fout geparkeerde fietsen worden verwijderd om de veiligheid van mensen met een beperking te garanderen. We verwachten natuurlijk ook gewoon dat iedere bewoners hun eigen stoep schoon en toegankelijk houdt voor medegebruikers!
4. **Een beter onderhoudsniveau** van straten, stoepen, openbaar groen en verlichting. We draaien de bezuinigingen op de openbare ruimte van het vorige college terug om onze stad weer op orde te krijgen.
5. **Uitnodigende pleinen** door een duidelijke **pleinenstrategie**, met een **onthaastingsagenda**. Een menselijke stad heeft rustige plekken nodig waar mensen op adem kunnen komen en elkaar kunnen ontmoeten. Vanouds zijn pleinen daarvoor de plek. Om **hittestress** te verminderen, plaatsen we meer bomen. Daarnaast zetten we in op ruimte om te spelen, fijne zitplekken en schone en toegankelijke openbare toiletten.
6. **Ruimte voor bewoners** om hun omgeving zelf vorm te geven via buurtprojecten en zelfbeheer. De gemeente faciliteert door middel van ondersteuning en begeleiding waar nodig.
7. **Een prettige werkomgeving voor werkenden in de gemeente Utrecht.** Iedere burger heeft recht op een goed onderhouden en uitnodigende openbare ruimte. Dit geldt niet alleen voor de inwoners van de stad maar ook voor de werkenden. Uiteindelijk brengt een groot deel van de inwoners hun tijd door op werklocaties binnen Utrecht.

8. **Stimuleren van het goede:** we introduceren een app waarmee inwoners worden beloond voor het opruimen van zwerfafval en het verbeteren van hun buurt. Via deze app kan men bijvoorbeeld waardebonnen claimen bij lokale ondernemers voor het schoonmaken van de buurt. Zo houden we de stad netjes en steunen we de lokale middenstand. **Belonen van deelauto's:** wijken met een groeiend gebruik van deelauto's worden daarvoor beloond. Ze krijgen extra budget voor bijvoorbeeld groen, speelplekken of buurtbudget.
9. **Stimuleren van volkstuinverenigingen om waar mogelijk samen met de gemeente te werken aan openbare volkstuinparken,** die overdag vrij toegankelijk zijn voor wandelaars. Op deze manier zijn de parken er niet alleen voor de tuinders, maar voor alle stadsgenoten. Ze bieden ruimte voor ontspanning en recreatie en vormen tegelijkertijd een waardevolle aanvulling op het bestaande groen en de huidige stadsparken. Door recreatieve en educatieve activiteiten te organiseren, wordt het medegebruik verder gestimuleerd en krijgen de parken een extra betekenis voor de hele stadsgemeenschap, ook op het gebied van waardevolle dagbesteding voor senioren en werkzoekenden.
10. **Een boom voor iedere nieuwe Utrechter:** voor elke nieuwe inwoner van onze stad planten we een boom. Zo groeit Utrecht letterlijk mee met de bewoners en maken we de stad groener en gezonder. Ook is meer groen in de stad een concrete maatregel tegen hittestress. Om hittestress tegen te gaan stimuleren we ook het vergroenen van voortuinen, onder andere door het 'NK Tegelwippen'.
11. **Vergroende parkeerplaatsen op verzoek:** parkeerplaatsen kunnen vergroend worden met waterdoorlatende stenen en gras. Bewoners krijgen het recht dit aan te vragen voor hun eigen straat, mits een duidelijke meerderheid van de straatbewoners het daarmee eens is. Zo maken we de stad koeler, groener en leefbaarder.
12. **Wethouder Groen:** om te voorkomen dat het onderwerp 'groen' te versnipperd raakt, stellen we voor dat één wethouder het onderwerp groen in de portefeuille krijgt en de samenhang bewaakt over de verschillende domeinen heen. We pleiten voor een alternatief plan voor natuurgebied Zuilen, met gezonde groei op basis van het bestaande landschap. Op die manier besparen we geld dat we kunnen gebruiken voor groen in de stad.
13. **Terugkeer graffiti-regeling en meer muurschilderingen:** We brengen de graffiti-regeling terug, waarmee ongewenste graffiti door de gemeente wordt verwijderd. We maken ruimte voor meer muurschilderingen, deze maken de stad mooier en voorkomen verloedering en nieuwe graffiti op kale muren.

5. Bereikbaarheid & Verkeersveiligheid

Een groeiende stad als Utrecht vraagt om scherpe keuzes op het gebied van mobiliteit. Het CDA Utrecht zet in op doorstroming waar het moet, autoluw waar het kan en een verhoogde verkeersveiligheid. Dit gaat echter wel hand in hand: gebieden autoluw maken zonder fatsoenlijke doorstroming op de ontsluitingswegen geregeld te hebben, leidt tot vastlopend verkeer en bijbehorende frustratie. Dit hebben we de afgelopen collegeperiode gezien bij 't Goylaan en de Marnixlaan. We passen betaald parkeren alleen toe waar dat nodig is en als de buurt er om vraagt. Daarnaast moet er geld worden gereserveerd voor toekomstige grote investeringen, zoals de Merwedelijn en OV-verbindingen naar de nieuwe woonwijk Rijnenburg.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Verbeterde verkeersveiligheid** met name op een aantal risicovolle oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers van drukke en brede wegen. We pakken dit aan met een Actieplan Verkeersveiligheid en betrekken de buurt hier intensief bij. Een urgent voorbeeld hiervan is de gevaarlijke situatie op de Draaiweg. Tevens willen we een aanpak verkeersveiligheid op Lage Weide en willen we de Demkabrug aanpakken. Daarnaast focussen we op handhaving op veilig verkeersgedrag.
2. **Bereikbaarheid borgen, Amelisweerd behouden:** Met betrekking tot het vraagstuk van de A27 zijn we tegen de verbreding, we pleiten voor een oplossing 'binnen de bestaande bak'.

3. **De realisatie van regiohubs:** verkeersknooppunten aan de rand van de stad die het binnenkomende auto- en treinverkeer moeten opvangen. Hier kunnen mensen vervolgens per fiets, bus of sneltram soepel de stad in. De regiohubs zijn een voorwaarde om in de stad infrastructurele projecten uit te kunnen voeren zonder dat er overlast ontstaat zoals dat nu het geval is.
4. Het **Openbaar Vervoer** moet in de stad meegroeien met de groei van het aantal inwoners. Daarnaast hechten we aan goede aansluiting tussen verschillende mobiliteitsvormen op het OV-net van de stad.
5. **Bevordering van doorstroming op ontsluitingswegen:** Knips (kunstmatig eenrichtingsverkeer) zorgt voornamelijk voor files of extra omrijden. Herinrichtingsprojecten moeten echt iets oplossen in plaats van het probleem verergeren. We stoppen voorlopig met de aanleg van knips en zetten ons in voor betere doorstroming.
6. **Autoluwe woonwijken en fietsstraten** waarbij de auto te gast is. De Oudegracht, Nieuwegracht en het Janskerkhof worden vrij van geparkeerde auto's. We zetten de vrijgekomen ruimte waar mogelijk in voor voetgangers en vergroening. Binnenstadbewoners krijgen voorrang op plekken in de parkeergarages in hun buurt (Paardenveld en Springweg). Inwoners uit Wittevrouwen en Vogelenbuurt krijgen eenzelfde regeling voor parkeergarage Grifthoek.
7. **Het aanpakken van infrastructuur en verkeersveiligheid op bedrijven-terreinen.** Geen nieuwe onderzoeken en rapporten, maar tijd voor actie. Bekende knelpunten pakken we samen met bedrijventerreinen aan om zo de verkeersveiligheid en mobiliteit in de stad te verbeteren. Zo moet de Demkabrug worden aangepakt, deze is van cruciaal belang voor Lage Weide. Het moet voor bewoners uitnodigend en veilig zijn om bijvoorbeeld per fiets richting werk te reizen.
8. **Een uitlegbaar parkeerbeleid:** we passen betaald parkeren alleen daar toe waar het nodig is voor de leefbaarheid van de wijk, niet als middel om financiële gaten te dichten. Daarom bevriezen we de uitbreiding van het betaald parkeergebied op de grenzen van eind 2025 (blok 1). De invoering van blok 2 en 3 schrappen we. We breiden betaald parkeren alleen uit op die plekken waar daar draagvlak voor is en leefbaarheid in de knel komt. Op officiële feestdagen is parkeren gratis en we zorgen voor voldoende parkeermogelijkheden/ontheffingen voor mantelzorgers in de zones waar ze deze zorg verlenen, leerkrachten etc. De zondagochtend-vrijstelling blijft in

stand. We zorgen ervoor dat de parkeerapp gebruiksvriendelijk is voor alle Utrechters en bezoekers van de gemeente.

9. **Parkeren op afstand.** Alternatieven voor parkeren op straat moeten op orde zijn. We stimuleren parkeren in parkeergarages door te zorgen dat deze schoon en aantrekkelijk zijn. Bijvoorbeeld door aantrekkelijke tarieven te bieden, met name voor buurtbewoners. Ook helpen we cruciale beroepen, zoals leraren, bij budgetvraagstukken omtrent parkeren. We zijn ook voorstander van parkeerhubs op afstand, met name voor bezoekers van de gemeente.
10. **Fatbikevrije zones.** We richten fatbikevrije zones in via de APV. Hiermee houden we de stad leefbaar en vergroten we de verkeersveiligheid. We dit in ieder geval in de binnenstad en de parken van Utrecht.
11. **Uitbreiding en bescherming van Het Lint (Leidsche Rijn).** We staan pal voor de verkeersveiligheid op Het Lint. Er komt betere verlichting in de avonduren, zeker in de buurt van sportverenigingen. We breiden Het Lint stapsgewijs uit richting De Meern (Veldhuizerpark), Haarzuilen (Haarrijnse Plas), Vleuten (Wielrevelt) en uiteindelijk ook naar Rijnenburg. Zo behouden en ontwikkelen we een groen, veilig en aantrekkelijk netwerk van fiets- en wandelroutes dat stad, dorp en buitengebied met elkaar verbindt.
12. **Oog op de toekomst:** de toekomstige groei van de stad vraagt nu al om keuzes en het reserveren van financiële middelen op het gebied van mobiliteitsinvesteringen.
13. **Milieuzone hele stad.** Wij kijken kritisch naar de uitvoering van het genomen besluit om vanaf 2027 de milieuzone uit te breiden naar de gehele gemeente. De communicatie met inwoners en bedrijven over deze uitbreiding moet echt beter.

6. Verenigingen, Vrijwilligerswerk & Sport

(Sport)verenigingen zijn de verbindende kracht in een diverse gemeente als Utrecht. Actief zijn draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid. Daarnaast kan sport helpen om sociale ongelijkheid te verminderen en mensen uit verschillende bubbels bij elkaar te brengen. Op sportaccommodaties en bij verenigingen zijn Utrechters niet alleen (fysiek) actief, maar ontmoeten ze elkaar en dragen ze een steentje bij aan de gemeenschap door bijvoorbeeld achter de bar te staan of onderhoudsklusjes op te pakken. Het is van groot belang dat sporten voor iedereen toegankelijk en betaalbaar is en blijft, ongeacht leeftijd, achtergrond of sociale situatie. Dat betekent: sterke verenigingen en ruimte voor nieuwe initiatieven. Ook is een veilige en passende sportomgeving, met aandacht voor de diversiteit van verschillende doelgroepen, van belang. Senioren hebben namelijk andere behoeften dan bijvoorbeeld studenten. Het CDA Utrecht heeft hier oog voor en investeert hierin.

Daarnaast is Utrecht een echte gemeente van vrijwilligers. Daar mogen we trots op zijn. Vrijwilligers spelen een cruciale rol in de Utrechtse samenleving, door bijvoorbeeld voor te lezen, de buurt schoon te houden, boodschappen voor iemand te doen of een bardienst te draaien. Door verantwoordelijkheid te delen, versterken we de gemeenschap. Daarnaast geeft vrijwilligerswerk extra betekenis aan het

leven van mensen, zowel jong als oud. Toch zien we dat het vrijwilligerswerk ook in Utrecht onder druk staat. Zonder vrijwilligers valt de samenleving stil. Het CDA investeert daarom in de basis voor vrijwilligerswerk. De gemeente moet een partner zijn voor vrijwilligers en hen waar mogelijk ondersteunen. Ook de maatschappelijke diensttijd is een manier om jongeren werk- en levenservaring te laten opdoen en te stimuleren een bijdrage te leveren aan de samenleving. We werken samen aan een gemeente die verantwoordelijkheid neemt, maar ook vertrouwen stelt in zijn inwoners.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Concrete stappen om (sport)verenigingen te ontlasten van (financiële) druk.** De gemeente kan bijvoorbeeld meekijken naar alternatieve subsidies en energiebesparende investeringen of ondersteuning bieden bij knelpunten zoals het werven van vrijwilligers. De tariefverhoging van accommodaties gaat niet door. We willen dat Domstad Dodgers perspectief houdt op sportpark Welgelegen. We investeren in sportpark Maarschalkerweerd in overleg met onder andere Kampong, VSC en de Rivierwijkers. Het idee van de sportboulevard heeft voor ons geen prioriteit.
2. **Sportvoorzieningen als onderdeel van comfortabele verdichting.** In een groeiende stad moeten de sportvoorzieningen meegroeien, zodat iedere Utrechter daar gebruik van kan maken.
3. **Verlaging van bureaucratie en regelgeving** zodat (sport)verenigingen makkelijker nieuwe ideeën kunnen ontwikkelen en kunnen samenwerken.
4. **Faciliteren van zelfbeheer** zodat sportverenigingen de ruimte krijgen verantwoordelijkheid te nemen voor het uitbaten van sportfaciliteiten. Dit versterkt de herkenbaarheid in de wijk. Sporthal Lunetten en de zwembaden Krommerijn en Den Hommel zijn hier positieve voorbeelden van.

5. **Roeien in Utrecht.** Roeien speelt een belangrijke rol in de stad. Het Merwede-kanaal is dé roeiplek van de stad. We willen dat de afspraken uit het roei-convenant worden nagekomen. Rijnenburg biedt mogelijkheden om nieuw roeiwater te realiseren in een groeiende stad.
6. Meer aandacht voor de **preventieve werking van sport** om gezondheidsproblemen te voorkomen onder verschillende doelgroepen. Bijvoorbeeld voor senioren is sport en beweging essentieel om fit en vitaal te blijven. We maken ruimte voor sport binnen de subsidies voor de sociale basis.
7. **Aandacht voor diversiteit van verschillende doelgroepen** en hun behoeften omtrent sport. Sportverenigingen moeten veilig en toegankelijk zijn voor iedereen. Utrecht loopt voorop bij het werken aan sociaal veilig sporten voor alle doelgroepen.
8. **Respect voor de scheidsrechter:** Deze vrijwilligers maken sport mogelijk en verdienen onze respect en waardering. De 'Week van de Scheidsrechter' is daarom een goed initiatief en helpt sportverenigingen om hun scheidsrechters wat vaker in het zonnetje te zetten.
9. Het CDA hecht zeer aan de **maatschappelijke dienstdienst**. We willen dat Utrecht samen met andere gemeenten een voortrekkersrol neemt in het uitwerken van deze dienstdienst op het lokale niveau. Te denken valt aan het ontwikkelen van een systeem om organisaties te certificeren, waar deze dienstdienst vervuld kan worden, of aan projecten met Defensie om de doelgroep dienstplichtigen te laten proefdraaien tegen een basisvergoeding.
10. **Knelpunten inventariseren** voor het doen van vrijwilligerswerk. Waar lopen mensen tegenaan en wat belet hen om eventueel vrijwilligerswerk te gaan doen? We inventariseren en lossen deze knelpunten waar mogelijk op. Denk hierbij aan het creëren van ruimte voor ambtenaren om vrijwilligerswerk te doen of het van jongs af aan stimuleren van Utrechters om zich in te zetten voor de ander.
11. **Meer aandacht voor de rol van vrijwilligerswerk in de zorg.** Door vrijwilligers te laten begeleiden door sterke vrijwilligersorganisaties of wijkteams, kan een brug worden geslagen tussen formele en informele zorg.
12. **Vrijwilligers bijstaan met kennis en kunde door sterke vrijwilligersorganisaties.** Hierin houden we rekening met de diversiteit onder vrijwilligers, zoals studenten en senioren.

7. Klimaat & Duurzaamheid

CDA Utrecht kiest voor realistisch, lokaal en sociaal klimaatbeleid. Juist op lokaal niveau kunnen we het verschil maken voor een gezonde leefomgeving, betaalbare energie en toekomstbestendige woningen. Of het nu gaat over het aanpakken van hittestress op warme dagen of het verduurzamen van Utrechtse woningen. We geloven niet in papieren ambities of dure prestigeprojecten, maar in concrete maatregelen met zichtbare impact in de wijk.

Duurzaamheid begint voor ons bij energiebesparing, een keuze die zowel goed is voor het klimaat als voor de portemonnee van bewoners. Dit is niet alleen een ecologische, maar ook een sociale opgave. Het is de snelste manier om CO₂-uitstoot te verminderen én om inwoners te helpen bij het beheersen van hun energierekening. De energietransitie moet betaalbaar zijn, rechtvaardig, en zo mogelijk gesteund worden door bewoners zelf. We bieden ruimte voor bewonersinitiatief. Voor bewoners van appartementen is verduurzaming alleen mogelijk als hun Vereniging van Eigenaren of wooncoöperatie mee wil doen. Te veel VvE's hebben daar nu de capaciteit niet voor. Ondersteuning en begeleiding vanuit de gemeente kan hierin helpen.

De energietransitie vraagt veel van de bestaande infrastructuur. In delen van Utrecht remt netcongestie (overbelasting van het elektriciteitsnet) de uitvoering van duurzame plannen. Het verkennen van mogelijke oplossingen hiervoor is noodzakelijk.

Verduurzaming is bij uitstek een voorbeeld van de kracht van bewoners en buurten, zoals bij het initiatief Oog voor Warmte in Oog in Al: collectieve acties vanuit de samenleving zijn niet alleen effectief, maar ook verbindend. De gemeente moet deze beweging actief ondersteunen. Ook uit andere ervaringen kunnen waardevolle lessen worden getrokken, zoals het project Overvecht Aardgasvrij.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Energie besparen: duurzaam én sociaal** door minder papierwerk en beleidstrajecten, méér uitvoering en praktische hulp aan bewoners. Onderdeel hiervan is een subsidie voor verduurzamingsmaatregelen.
2. **Investeren in lokale maatregelen** waarmee bewoners zelf grip krijgen op hun energieverbruik. We versterken **buurtinitiatieven**, zoals 'Oog voor Warmte'. Bewoners kunnen veel samen bereiken. Door actief praktische en financiële ondersteuning te bieden, kunnen we hier de vruchten van plukken. Daarnaast zetten we middelen in voor energie- en warmtegemeenschappen, circulaire projecten zoals repair cafés en buurtacties rond energie of vergroening.
3. **Inzetten op bewustwording van het belang van verduurzaming**, door mensen regelmatig en laagdrempelig op de hoogte te brengen van mogelijke acties die inwoners kunnen ondernemen om te verduurzamen. We **informer en ondersteunen inwoners** door ruimte te bieden met het Initiatievenfonds en bewoners te wijzen op het uitdaagrecht (Bewonersbod). Bewoners kunnen daarmee zelf taken van de gemeente overnemen als zij kunnen aantonen dat het beter, goedkoper of efficiënter kan.
4. **Versnelde verduurzaming van gemeentelijk vastgoed.**
5. **Actieve ondersteuning van VvE's en woningcorporaties bij verduurzaming.** We stimuleren duurzame maatregelen en bieden een specifiek ondersteuningstraject voor VvE's, met juridisch en technisch advies, begeleiding en toegang tot financiering. Hier maken we structureel een budget voor vrij.
6. **Leren van de praktijk** zoals de casus Overvecht Aardgasvrij. Bewonerservaringen dienen hier het uitgangspunt te zijn, evenals ruimte voor maatwerk per wijk.
7. **Oog voor netcongestie en uitvoerbaarheid.** De gemeente moet proactief samenwerken met netbeheerders zoals Stedin om knelpunten aan te pakken en procedures om nieuwe voorzieningen te realiseren vereenvoudigen. Tevens moeten energiegemeenschappen als volwaardige partners erkend worden. Nieuwe plannen worden getoetst op uitvoerbaarheid binnen de capaciteiten van het netwerk. We zetten in op slimme oplossingen, zoals energieopslag, waar mogelijk in samenwerking met buurtcollectieven.
8. Zo **netneutraal** mogelijk **realiseren** van nieuwe gebouwen of woonwijken. Dit soort initiatieven hebben een kleine aansluiting op het elektriciteitsnet nodig, omdat de pieken of dalen in elektriciteitsvraag binnen het gebouw of woonwijk opgevangen worden.

9. **Zoet water behouden:** De gemeente Utrecht moet verschillende mogelijkheden onderzoeken en benutten om zoet water langer vast te houden. Dit vraagt van bedrijven en huishoudens dat zij zuiniger omgaan met water. Daarnaast zoeken we actief naar methoden om zoet water te hergebruiken, bijvoorbeeld door middel van zuiveringstechnieken.
10. **Stimulering van elektrisch vervoer.** We stimuleren actief de keuze voor elektrische auto's en andere elektrische vervoersmiddelen door het realiseren van openbare laadvoorzieningen in de publieke ruimte. Dit doen we niet alleen als er een knelpunt in de beschikbaarheid is, maar ook proactief om de keuze voor een elektrische auto te vergemakkelijken.
11. We staan open voor nieuwe locaties voor het bouwen van **windturbines** binnen de gemeente, waar dit ruimtelijk gezien mogelijk is. Een industrieterrein als Lage Weide zou hiervoor een optie kunnen zijn. In Rijnenburg-Noord is het CDA voor woningbouw en zien wij geen ruimte voor windturbines.
12. Wij steunen de **invoering van zero-emissiezones** als een noodzakelijke stap naar een gezondere, stillere en duurzamere stad. Schone lucht en een leefbare binnenstad zijn belangrijk voor de gezondheid van inwoners én voor de aantrekkelijkheid van Utrecht. Ondernemers moeten daarbij kunnen rekenen op **duidelijkheid** en **voorspelbaarheid**, zodat zij kunnen investeren in emissievrij vervoer.
13. Het CDA Utrecht vindt het noodzakelijk om over te stappen op **duurzame warmtebronnen** om van aardgas af te komen. Het CDA pleit voor een publiek warmtebedrijf (met EBN/NetVerder) en wil in 2026 per wijk een duidelijk plan hebben voor collectieve of individuele warmteoplossingen. Innovatieve technieken zoals bodemenergie en aquathermie moeten worden benut, en bewonerscoöperaties en energiegemeenschappen actief betrokken. Energiebesparing blijft belangrijk. Tot slot wil het CDA betaalbaarheid waarborgen via de nieuwe Wet Collectieve Warmte en samenwerken met woningcorporaties en andere maatschappelijke partijen.

8. Economie & Ondernemerschap

Het CDA zet zich in voor krachtige winkelstraten en een gezond ecosysteem van lokale ondernemers. Deze bedrijvigheid geeft onze gemeente karakter en eigenheid, en is onmisbaar voor levendige buurten. Ondernemerschap verdient economisch beleid van een gemeente die meedenkt en meebeweegt, zeker bij tegenslagen. Economische ontwikkelingen hebben gevolgen voor de vitaliteit van lokale winkelgebieden. Deze gebieden zijn belangrijke ontmoetingsplekken in de wijk en verdienen structurele aandacht. De gemeente moet actief gebiedstransformaties faciliteren en investeren in de aantrekkelijkheid van wijken met leefbare centra en goed functionerende financieel gezonde winkelgebieden. Wij zien kansen in samenwerking met Ondernemingsfonds Utrecht waarbij de gemeente een faciliterende rol inneemt.

Het CDA staat voor een stad waarin iedereen mee kan doen. Werkgelegenheid voor alle lagen van de bevolking is essentieel voor een sterke samenleving. Het gemeentelijk vestigingsbeleid moet gericht zijn op het creëren van banen die aansluiten bij de behoeften van de stad en zijn inwoners. Door ruimte te bieden aan start-ups en innovatieve bedrijven versterken we de innovatiekracht en de economische basis van Utrecht. Daarbij hoort een duidelijke visie op innovatie, die past bij een gemeente als Utrecht. Zo ziet het CDA kansen voor Utrecht als gezondheidsregio met het Utrecht Science Park. Op deze sterke basis kan verder gebouwd worden met nieuwe innovatieve bedrijven. Ook op andere terreinen staat het CDA in Utrecht open voor vernieuwing en ondernemerschap. Een belangrijke rol voor de stedelijke logistiek en economie is weggelegd voor duurzame vormen van vervoer zoals de binnenvaart en binnenhavens, en elektrisch aangedreven transport over de weg. De circulaire economie, maar ook andere vormen van economische bedrijvigheid, hebben behoefte aan vakmensen en dus opleidingen die daarbij aansluiten. De gemeente kan via samenwerking met onderwijsinstellingen en bedrijven tegemoetkomen aan deze behoefte en een goede match tussen inwoners en werkgelegenheid faciliteren. Tenslotte wil het CDA voldoende aandacht houden voor de maakindustrie, een belangrijke pijler binnen de Utrechtse economie.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Actieve ondersteuning voor lokaal ondernemerschap** met heldere en voorspelbare regels, vermindering van regeldruk, ruimte voor vernieuwing en innovatie, en vooral samenwerking met ondernemers. Zo willen wij ondernemers actief ondersteunen bij financiële vraagstukken en zorgen voor toegankelijke en laagdrempelige adviesdiensten. Te denken valt ook aan advies en ondersteuning voor bedrijven die last hebben van netcongestie. Ondernemer Centraal speelt hierbij een belangrijke rol.
2. We organiseren **rondetafelgesprekken** met de verschillende **economische sectoren** om in gesprek te gaan over de economische uitdagingen en welke rol de gemeente daarin kan spelen. We betrekken o.a. Economic Board Utrecht (EBU) en de Regionale Ontwikkelmaatschappij Utrecht (ROM) bij deze gesprekken. De uitkomsten van deze tafels worden betrokken bij de lange termijn agenda voor bedrijvigheid in Utrecht.
3. **Passende nadeelcompensatie en ondersteuning** bij de uitvoering van werkzaamheden die de bereikbaarheid en omzet van een onderneming beïnvloeden. De herinrichting van de Amsterdamsestraatweg heeft de enorme impact op ondernemers laten zien. We communiceren vooraf beter en luisteren meer naar de zorgen van ondernemers. Verder dienen werkzaamheden op elkaar afgestemd te worden, zodat alternatieve routes beschikbaar blijven.
4. **Harmonisatie en effectief gebruik van venstertijden voor bevoorrading van ondernemers.** Om elektrisch vervoer te stimuleren staan we voor deze vorm van logistiek uitgebreidere venstertijden toe. Inzet op effectief gebruik van venstertijden moet voorkomen dat te veel vrachtfietsen gedurende de dag tot overlast leiden in de stad.
5. **Zekerheid in het standplaatsenbeleid** door langere vergunningstermijnen voor vaste standplaatshouders.
6. **Samenwerking tussen gemeente en Ondernemingsfonds Utrecht (OFU):** Het OFU is een belangrijk middel voor ondernemers om te investeren in gezonde winkelgebieden en leefbare wijken. De gemeente zet erop in dat alle ondernemers profiteren van het OFU. Waar mogelijk werken gemeente en OFU samen om elkaars doelstellingen te versterken.

7. **Slimme ruimtelijke keuzes** voor bestaande en nieuwe vormen van dienstverlening. Wij faciliteren gebiedstransformaties waar deze een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de wijk. Daarnaast willen we voldoende spreiding van horeca en winkels over de stad.
8. **Een plek voor circulaire economie in Utrecht.** Minimaliseren van afval en lokale productie draagt bij aan een duurzame toekomst. Net zoals bevordering van hergebruik in de vorm van initiatieven als upcycle centra, repair cafés en kringloopwinkels.
9. **Slimme keuzes in vestigingsklimaat en -beleid.** Dat betekent actiever stimuleren en aantrekken van bedrijvigheid in Utrecht. Actieve grondpolitiek speelt hierbij een belangrijke rol.
10. **Vervoer over water stimuleren en faciliteren.** Om vrachtverkeer te verminderen en optimaler gebruik te maken van het waternetwerk in Utrecht, wil het CDA dat de gemeente ondersteunend optreedt om een toename in goederenvervoer over water te realiseren.
11. **Een centrale plek voor overslag van goederen naar elektrisch aangedreven vervoermiddelen.** Het CDA ziet kansen in samenwerking met andere gemeenten om een centrale plek in te richten met een goede laadinfrastructuur waar de logistieke sector kan opladen en de mogelijkheid bestaat tot overslag van vervoer per verbrandingsmotor naar elektrisch aangedreven vervoer.
12. **Efficiënter gebruik van bedrijventerreinen met meerdere milieuzones.** Via maatwerk maken we verdichting en bundeling van bedrijvigheid en activiteiten met verschillende milieuzones mogelijk.
13. **Een gemeente die ontzorgt** en niet alleen maar inzet op stimuleringsmaatregelen om (economische) doelen te bereiken. Het CDA wil bedrijven de focus laten houden op waar ze goed in zijn en de gemeente een centrale coördinerende rol ter ondersteuning van de bedrijven geven.
14. **We stimuleren regionale ecosystemen** door middel van samenwerking met ondernemers, bedrijven en onderwijsinstellingen.

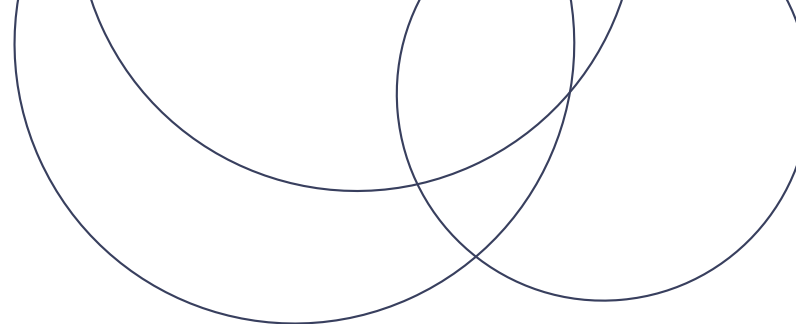
15. **Doorontwikkeling van Utrecht Science Park als motor van de Utrechtse regio:** de opschaling van Utrecht Science Park vraagt om nieuwe afwegingen voor de bereikbaarheid, oplossingen voor netcongestie en de balans tussen natuur, cultuur (werelderfgoed) en innovatieve groei.
16. **Aandacht voor digitale vaardigheden en omscholing.** Digitalisering is niet alleen een veiligheidsvraagstuk, maar ook een economische kans. De gemeente kan mensen helpen zich te ontwikkelen door te investeren in opleiding en ondersteuning op het gebied van digitale vaardigheden en omscholing. De gemeente werkt actief samen met het Werkcentrum om scholings- en werkmogelijkheden samen te brengen. Ook organisaties in de wijk, zoals de bibliotheek, spelen een sleutelrol. Zo vergroten we het perspectief op de arbeidsmarkt voor iedereen. Daarnaast stimuleert de gemeente mensen om te blijven leren, mede door samenwerking te zoeken met onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Voor ondernemers wil het CDA inzetten op een veiligheidsprogramma, naar voorbeeld van Utrecht Leert en Utrechtzorg.
17. **We zetten in op betere spreiding van horeca over de stad. Er komt een maximum voor het aantal horecagelegenheden in de binnenstad.** We zetten in op gemengde bedrijvigheid in woonkernen, waar horeca een onderdeel van is.
18. **Een bruisende foodhal.** We stimuleren de bouw van een foodhal als Utrechtse ontmoetingsplek voor bewoners, lokale ondernemers en bezoekers en zullen een eventueel initiatief ondersteunen.

9. Zorg, welzijn & onderwijs

Het CDA Utrecht wil investeren in een warme, zorgzame gemeente waarin preventie, participatie en nabijheid centraal staan. Een Utrecht waarin we elkaar ondersteunen als het even wat minder gaat. En waar we kunnen terugvallen op professionele hulp als dat nodig is. Meer dan ooit is er behoefte aan een stad waar we mantelzorg, generatie-solidariteit en zorg vanuit de gemeenschap erkennen en versterken. We kiezen voor sterke voorzieningen in de buurt, het verkleinen van eenzaamheid, meer ruimte voor mantelzorgers en extra aandacht voor kwetsbare groepen. Daarbij hebben we oog voor reeds bestaande waardevolle lokale initiatieven. Ook staan we voor versterking van de eerstelijnszorg.

Primair en voortgezet onderwijs zijn van levensbelang voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en het bieden van een stevige basis voor kinderen om optimaal te kunnen leren. We investeren in kinderen en jongeren met taal, rekenen en burgerschap als fundament. Het CDA wil dat de basis van het onderwijs in heel Utrecht op orde is en de lat verder omhoog gaat. Daarom sluit CDA Utrecht zich onverkort aan bij de doelstellingen van de Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027. Vanuit onze waarden kiest het CDA Utrecht voor investeringen in schoolinitiatieven die de opvoedende rol van ouders versterken. Bovendien hechten we veel belang aan gelijke kansen in het onderwijs. Ook de fase na het basis- en middelbaar onderwijs vraagt aandacht. De waardering voor MBO'ers als ruggengraat van de samenleving moet beter.

Studenten en Utrecht zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Utrecht kent bijvoorbeeld een mooi verenigingsleven, waar veel studenten met elkaar optrekken en vriendschappen voor het leven opbouwen. Bovendien zijn veel studenten actief betrokken bij de Utrechtse samenleving, bijvoorbeeld door (vrijwilligers)werk of door het opzetten van allerlei initiatieven. Veel studenten studeren en wonen op Utrecht Science Park. Het Utrecht Science Park ontwikkelt zich steeds meer tot een volwaardige wijk waar studenten wonen en werken. Het voorzieningenniveau blijft echter nog steeds ver achter bij de behoeften. CDA Utrecht is een groot voorstander van het verder benutten van de mogelijkheden van Utrecht Science Park en het bouwen van meer studentenwoningen dicht bij de universiteitsgebouwen en uitbreiden van voorzieningen.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Voorzieningen in de buurt die op orde zijn.** Hierbij gaat het om voorschoolse educatie, buurthuizen, wijkcultuur, sport, verenigingsleven en ontmoeting.
2. **Een sterke jeugdzorg** waar beter wordt samengewerkt tussen de instanties, zowel lokaal als regionaal. Waar scherpe keuzes gemaakt moeten worden, leggen we de focus met name op zware jeugdzorg in plaats van lichtere jeugdhulp.
3. **Voorkomen is beter dan genezen.** Er moet meer aandacht zijn voor preventieve maatregelen, buiten de lichte jeugdhulp om, waarvan de effectiviteit bewezen is en die veel impact kunnen hebben op de betrokken gezinnen en kinderen. Waar mogelijk moet worden voorkomen dat kinderen onnodig in het professionele zorglandschap worden getrokken. Ook voor andere groepen dan gezinnen zet het CDA in op bewezen preventieve maatregelen. Iedereen heeft baat bij preventie.
4. **Regie en zelfsturing.** Bewoners en buurtorganisaties moeten de regie krijgen over hun eigen welzijn. Dit betekent dat zij betrokken worden bij besluitvorming en dat hun wensen en behoeften leidend zijn in het aanbod van sociale diensten en voorzieningen. De gemeente moet kwetsbare groepen, waaronder kinderen in situaties als echtscheidingen, mensen in armoede en mensen met gezondheidsproblemen, gericht ondersteunen.
5. **Integrale aanpak voor senioren.** Ook Utrecht vergrijst. Er is behoefte aan een integraal beleid voor senioren dat vanuit verschillende beleidsterreinen inspeelt op de gevolgen van vergrijzing voor de stad. Dit beleid omvat zowel sociale als fysieke beleidsterreinen, waarbij wordt ingezet om senioren zo lang mogelijk mee te kunnen laten doen. Ook is hierbij aandacht voor de beperking van eenzaamheid en het vergroten van gezondheid onder senioren. Totstandkoming van dit beleid vraagt om goede vertegenwoordiging van deze doelgroep in het beleidsproces.
6. **Extra waardering voor mantelzorgers.** Zij verdienen ruimte om hun belangrijke werk op een goede manier in te kunnen vullen. We bieden meer ondersteuning, gebaseerd op waar zij behoefte aan hebben. Te denken valt aan sessies waar mantelzorgers ervaringen onderling kunnen delen of het stroomlijnen van contact tussen mantelzorgers en professionele hulp. Ook zetten we ons in voor respijtzorg, waarmee mantelzorgers even op adem kunnen komen door degene die zij verzorgen even ergens anders te

laten verblijven of overnachten. Daarnaast willen we dat mantelzorgers de mogelijkheid krijgen om gratis te parkeren in de zones waar ze zorg verlenen.

7. **Maatschappelijke opvang:** we stellen een visiedreven aanpak van maatschappelijke opvang op, met als doel dat niemand op straat hoeft te slapen. We zetten vol in op nieuw perspectief en werken samen aan een stad waarin iedereen een plek heeft.
8. **Aanpak dakloosheid:** we bieden daklozen perspectief, door een samenhangend aanbod van afkick mogelijkheden en het werken aan de eigen toekomst. Daarnaast zetten we in op meer plekken voor prikkelarme opvang voor meer rust.
9. **Welzijn onder jongeren.** We ondersteunen organisaties zoals Jongerenwerk Utrecht (JOU) om hun werkzaamheden voor ondersteuning van jongeren met problemen te blijven voortzetten. Deze organisaties geven jongeren een laagdrempelige manier om zaken waar ze tegenaan lopen bespreekbaar te maken.
10. Samen met instanties zoals het Leger des Heils willen wij investeren in **woon-zorg plekken** en **tijdelijke units**, zodat mensen de juiste zorg krijgen en escalaties worden voorkomen.
11. **Leerlingenvervoer met kwaliteit voorop:** bij aanbestedingen van leerlingenvervoer worden de waardering en ervaringen van ouders en leerlingen meegewogen. Niet de laagste prijs, maar bewezen kwaliteit en betrouwbaarheid zijn ook van belang. Daarbij tellen ook de ervaringen van andere gemeenten mee.
12. **Flexibele samenwerking en huisvesting onderwijs:** kinderen gaan bij voorkeur naar school in de eigen wijk. Schoolgebouwen zijn onderdeel van de buurt. Wij geloven in buurtvoorzieningen (bibliotheek, kinderopvang, sportvoorzieningen etc.) dichtbij of in een schoolgebouw indien er sprake is van leegstand. Ook bevorderen we de samenwerking tussen scholen van verschillende religieuze of levensbeschouwelijke stromingen, om zo kinderen van elkaar te laten leren.
13. **Sterke bibliotheekvoorzieningen in Utrecht:** we laten de (financiering) van de bibliotheek meegroeien met de groei van de stad en pakken 'blinde vlekken' aan in wijken zoals Oost en toekomstig Rijnenburg. Daarnaast versterken we de bibliotheken Kanaleneiland en Overvecht.

14. **Blijven investeren in Boekstart:** Goed kunnen lezen en digitale vaardigheden zijn basisvoorwaarden voor alle kinderen en jongeren om later goed mee te kunnen doen in de samenleving. We blijven daarom investeren in Boekstart in de kinderopvang en de Bibliotheek op school op het basis- en voortgezet onderwijs én het MBO. Dit zijn bewezen effectieve methoden. We behouden wat is opgebouwd en streven naar een dekkingsgraad van 80 procent.
15. **Versterken van onderwijsprofessionals:** belemmeringen om in Utrecht les te geven worden weggenomen, onder andere door voorrang en ontheffing op het gebied van huisvesting (zoals ook bij agenten en zorgpersoneel het geval is) en parkeergelegenheid. We faciliteren de opleiding en ontwikkeling van docenten (Utrecht Leert).
16. **Erkenning voor MBO'ers als de ruggengraat van de economie en samenleving.** Hierbij hebben we onder andere oog voor stages en voor de cruciale rol die MBO'ers spelen in de Utrechtse economie. We zetten vol in op de gelijke waardering van MBO studenten in de stad.
17. **Samenwerking tussen gemeente, universiteit, buurtteams en studenten-organisaties** onder andere om het (mentale) welzijn van studenten te bevorderen en waar nodig hulp te bieden.
18. **Investeren in Utrecht Science Park (USP) als een volwaardige wijk.** Dit betekent ook investeren in een uitgebreid aanbod aan winkels, diensten en (nacht)horeca. We werken toe naar de opschaling van USP conform het plan USP 2040.

10. Cultuur, Erfgoed & toerisme

Cultuur en erfgoed vormen de ziel van onze gemeente. Utrecht heeft een rijke geschiedenis en een bloeiend cultureel leven. Cultuurorganisaties spelen een belangrijke rol in onze stad en scherpen onze blik op de realiteit. Ook lokale media hebben hierin een belangrijke functie. Cultuur moet toegankelijk, divers en betaalbaar blijven voor iedereen. Dit vraagt ook om ondersteuning voor (startende) cultuurmakers, om wegvallende subsidies op te vangen.

Utrecht is een gemeente waar cultuur zichtbaar is in de openbare ruimte. Ruimte voor kunst en cultuur in onze wijken versterkt onze samenleving. Erfgoed moet worden gekoesterd. Onze stad staat vol met kerken, herinneringen uit de Romeinse tijd, forten en andere monumenten. Door informatieborden te plaatsen bij monumenten en de eigenaren te helpen door begeleiding bij verduurzamingsmaatregelen, blijven historische gebouwen toekomstbestendig zonder hun karakter te verliezen. Dit zorgt ervoor dat Utrecht een aantrekkelijke stad blijft.

Als Utrechters snappen we dat onze prachtige stad jaarlijks door vele toeristen wordt bezocht, we zijn trots op wat Utrecht te bieden heeft. Tegelijkertijd moeten we de menselijke maat niet uit het oog verliezen als het gaat om de groei van het toerisme. We willen voorkomen dat Utrecht massatoerisme aantrekt dat vergelijkbaar is met Amsterdam, met vergelijkbare overlast voor de Utrechters tot gevolg. Massatoerisme past niet bij het unieke karakter van onze stad. Voor evenementen geldt hetzelfde: we genieten van het diverse aanbod dat onze stad rijk is, maar houden tegelijkertijd altijd oog voor de passendheid van evenementen in de omgeving. Meer is hierin niet altijd beter: we kiezen hierin voor kwaliteit boven kwantiteit.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Genoeg plek voor ontmoeting en cultuur.** Zowel in het centrum als in de wijken, bijvoorbeeld een podium voor amateurkunst in Domplein 4-5 met borging van de ruimte voor amateurkunst in de wijken en creatieve ruimtes in de wijk Overvecht.
2. **Een visie op cultuur, versterking van de culturele infrastructuur en structurele samenwerking tussen grote en kleine instellingen.** Met meer aandacht voor de kleinere, lokaal gewortelde organisaties, amateurkunst en de zichtbaarheid hiervan. De focus ligt hierbij juist op cultuur in de wijken en op startende makers, gezien het feit dat zij het steeds moeilijker hebben om zich te kunnen vestigen. Hierdoor stagneert de doorontwikkeling van talent.
3. **Waarborging van de continuïteit van lokale media.** We investeren in een moderne en sterke infrastructuur voor lokale media, met kritische en onafhankelijke journalistiek. We zitten in op versterking van wijktelevisie.
4. **Erfgoed** is het hart van de stad en vertelt het verhaal van Utrecht. Daarom moet **erfgoed actief beschermd** worden, en aandacht krijgen in de stedelijke ontwikkeling. Waar nodig wordt de zichtbaarheid van erfgoed versterkt, in samenspraak met de omwonenden. De gemeente grijpt sneller in op het moment dat erfgoed wordt aangetast. In dit kader stellen we voor het Domplein een gebiedsprofiel vast.

5. **Goede spreiding van toeristische activiteiten,** zodat de negatieve invloed op de leefbaarheid van wijken zo klein mogelijk blijft. Er komen in de binnenstad geen nieuwe hotels meer bij.
6. **Weeg evenementen(locaties) af tegen de menselijke maat:** Evenementen bieden ontspanning en plezier voor Utrechters. We spreiden evenementen beter over de stad en organiseren deze op plekken waar dat passend is. Meer of groter is niet altijd beter in de Stad op Mensenmaat. Ruimte voor evenementen is nodig, maar festivals van 10.000 tot 25.000 mensen op recreatieterrein De Hampoort en in park de Gagel passen niet bij de wijkfunctie van deze plekken. Bij de keuze van evenementenlocaties sparen we het groen in de stad. De kosten van leges voor commerciële evenementen mogen proportioneel stijgen, als daarmee tegemoet wordt gekomen aan de kosten die de gemeente maakt.
7. **Verhoogde toeristenbelasting,** zodat het toerisme passend blijft bij onze stad.
8. **Stadsgarderobe:** Utrecht heeft talloze kroegen en uitgaansmogelijkheden, maar er is weinig plek om je jas veilig op te hangen. Daarom maakt het CDA Utrecht zich sterk voor een stadsgarderobe in het centrum.
9. **Musea een dag in de maand gratis open voor Utrechters:** We openen alle Utrechtse musea één dag per maand gratis voor inwoners van Utrecht. Zo laten we mensen op een laagdrempelige manier kennismaken met het rijke Utrechtse erfgoed.

11. Arbeidsmarkt & Migratie

Een baan is meer dan alleen een maandelijks loonstrookje. Werken draagt bij aan de maatschappij, zorgt voor bestaanszekerheid en brengt voldoening. Het CDA Utrecht wil de positie van werkenden en werkzoekenden versterken. Onderzoek wijst keer op keer uit dat dat voor alleenstaanden en gezinnen de beste manier is om weerbaar te worden in plaats van in een kwetsbare positie te blijven met afhankelijkheid van toeslagen en (energie)subsidies. De Utrechtse arbeidsmarkt vraagt om aandacht. Daar waar nodig moeten niet-werkenden worden begeleid richting het arbeidsproces. Op die manier krijgt iedereen toegang tot een goed inkomen. Het CDA staat voor een gemeente die zekerheid biedt aan gezinnen en administratieve lasten verlaagt voor iedereen. Vanzelfsprekend moet er in het verlengde van landelijke regelingen een vangnet zijn voor inwoners met psychische, sociale en fysieke problematiek. Waar nodig wordt hier extra aandacht aan besteed.

Asiel- en arbeidsmigranten die op basis van landelijk beleid in Utrecht zijn, worden fatsoenlijk en humaan tegemoet getreden. Dat stimuleert een snelle inburgering. Samenwerking met lokale maatschappelijke organisaties is daarbij van groot belang. We verwachten van iedere nieuwkomer actieve deelname aan het integratieproces en inzet om bij te dragen aan de gemeenschap. Dit betekent respect voor lokale normen en waarden en de taal leren. Het CDA in Utrecht ondersteunt geen gemeentelijke initiatieven die het onrechtmatig in Nederland verblijvenden mogelijk maken hun verblijf in Utrecht te continueren. Medefinanciering van het Rijk is randvoorwaardelijk

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Integrale samenwerking:** de gemeente moet intensief samenwerken met instanties, organisaties en bedrijfsleven om de effectiviteit van armoede- en werkgelegenheidsprogramma's te vergroten. Ook landelijk. Er moet meer aandacht zijn voor het gezamenlijk aanpakken van problemen. De gemeente stimuleert iedereen actief om te participeren in de arbeidsmarkt.
2. **Hulp voor kwetsbare inwoners:** Er moet extra aandacht zijn voor kwetsbare inwoners die financieel in de knel zitten. De hulp voor kwetsbare inwoners is vooral gericht op aangepaste participatie in het arbeidsproces en aanvullende, gerichte financiële steun. Gemeentelijke voorzieningen zijn zo ingericht dat een armoedeval wordt voorkomen en werken altijd lonend is.
3. **Duurzame schuldhulpverlening:** Schuldhulp moet gericht zijn op structurele oplossingen en financiële zelfredzaamheid. Kwijtschelding van schulden moet geen standaardoplossing zijn. Meer nadruk moet liggen op schuldpreventie, begeleiding en voorwaarden bij het kwijtschelden van schulden, zodat herhaling wordt voorkomen. Hierbij moet meer aandacht zijn voor de inzet van ervaringsdeskundigen.
4. **Groter bereik en doelmatiger gebruik van bestaande kindregelingen en voorzieningen.** De prioriteit ligt bij participatie in het arbeidsproces en zelfredzaamheid. Daar waar kindregelingen, toeslagen en specifieke subsidies (zoals de U-pas) noodzakelijk zijn, is het van belang om regels te vereenvoudigen, aanvraagprocessen begrijpelijk te maken en mensen te wijzen op onderbenutting. Deze aanpak voorziet het CDA ook voor andere regelingen voor bijvoorbeeld senioren of werklozen.

5. **De gemeente wil ook op organisatieniveau een afspiegeling zijn van de inwoners van onze stad.** Alleen dan kan de gemeente gericht werken aan gelijke kansen op werk, goede begeleiding en een toegankelijke leefomgeving. Met partners als SOLGU werken we aan een actieagenda toegankelijkheid. Een speerpunt hiervan is in ieder geval het realiseren van meer gehandicaptenparkeerplaatsen en het toegankelijk inrichten hiervan.
6. Utrecht voldoet aan de taken die het heeft volgens de **spreidingswet**. Tegelijkertijd ontwikkelen we een visie op het organiseren van de opvang op de langere termijn. Opvang moet kleinschalig en in de wijken, zodat het contact met de buurt makkelijker is. Dit draagt ook bij aan de veiligheid en geeft meer mogelijkheden voor op- en afschalen. We voorkomen het moeten afhuren van kamers in dure hotels voor dit doel.
7. **Vanaf dag één perspectief voor kansrijke asielzoekers.** We trekken lessen uit het Utrechtse Plan Einstein, waarbij kansrijke asielzoekers zo veel mogelijk bij een wijk betrokken worden en de interactie tussen vluchtelingen en de buurt vergroot wordt. Wat ons betreft wordt er vanaf dag één gewerkt aan perspectief en zicht op werk.
8. **Landelijke Vreemdelingenvoorziening:** De Landelijke Vreemdelingenvoorziening (Bed-bad-brood) zorgt voor een menswaardige opvang en draagt bij aan betere besluitvorming in complexe asielzaken. Deze voorziening kan *alleen* bestaan in goede samenwerking en met medefinanciering van het Rijk.
9. De positie van **arbeidsmigranten** moet op de korte en (middel)lange termijn echt verbeteren. Nu leven zij vaak op straat en ontbeert goed werkgeverschap. Wij volgens hierin de aanbevelingen van rapport Roemer. We willen goed werkgeverschap, goede huisvesting en goede procedures om hen ook weer de kans te bieden om naar het land van herkomst te gaan. Dit doen we in samenwerking met het Rijk en stichtingen zoals Barka.
10. **Nieuwkomers worden fatsoenlijk en respectvol bejegend,** waarbij de nadruk ligt op taalverwerving en arbeidsparticipatie. Hierbij kan gedacht worden aan de aanpak van de Stichting Lezen en Schrijven en Taalmaatje. Hierbij werken we samen met lokale bedrijven en onderwijsinstellingen.
11. **Veilige en geïntegreerde inburgeringsprogramma's.** Deze programma's gaan verder dan taal en cultuur: ze richten zich ook op veiligheidsbewustzijn en maatschappelijke betrokkenheid.
12. **We maken werken aantrekkelijker** in samenwerking met het Rijk, zodat zo veel mogelijk mensen begeleid worden tot werk. Dit ondersteunt tevens de financiële onafhankelijkheid van alle inwoners.

12. Gemeentelijke organisatie & financiën

Samen bouwen we aan een betrokken en sterke samenleving. Een sterke samenleving vraagt om een gemeenschap van betrokken burgers. De meeste Utrechters zijn bereid om te helpen de eigen buurt vorm te geven. Daarom zetten we vol in op burgerparticipatie. Participatie betekent echter niet een lege huls, maar echte betrokkenheid van onze inwoners, ook als de mening van veel inwoners niet helemaal aansluit bij die van de gemeente. Door mensen inspraak te geven, versterken we het gevoel van eigenaarschap en betrokkenheid bij hun leefomgeving. We doen niet aan participatie voor de Bühne, zoals bij de keuze voor sekswork in garage Paardenveld, waar een omstreden plan ten onrechte werd gepresenteerd als een uitkomst van een lang participatieproces.

Daarnaast vraagt een sterke samenleving om een aanspreekbare overheid. Een aanspreekbare gemeente begint bij een gemeente die dicht bij de inwoners staat. Het CDA is voor een vast aanspreekpunt in de wijk in de vorm van wijkbureaus. Meldingen van bewoners moeten snel en serieus worden opgepakt. Dat is niet alleen een kwestie van goede service, maar ook van respect en vertrouwen. Fysieke loketten, waar ambtenaren mensen met het gehele proces helpen en niet van loket naar loket sturen, helpen daarbij. Daarnaast ziet het CDA een belangrijke rol weggelegd voor de gemeente als coördinator van lokale initiatieven van vrijwilligers, kleine ondernemers en maatschappelijke organisaties. Door de juiste ondersteuning versterken deze initiatieven de samenleving en bouwen we samen aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen en waarin we samen verantwoordelijkheid dragen voor onze mooie stad.

Financieel verantwoord beleid staat voor ons centraal: eerlijk, helder en transparant. De afgelopen jaren hebben we te vaak gezien dat er veel geld werd uitgegeven aan grote projecten die onvoldoende bijdroegen aan de kwaliteit van de stad.

Dit heeft geleid tot financiële tekorten, geen reserves, bovenop een aankomende lagere bijdrage van het Rijk via het Gemeentefonds. Wij vinden dat een gemeente het huishoudboekje op orde moet hebben, met heldere en controleerbare financiën waar inwoners op kunnen vertrouwen. Inwoners hebben recht op inzicht in hoe hun belastinggeld wordt besteed. Dat betekent dat de gemeenteraad actief betrokken moet worden bij financiële beslissingen.

Waar zet het CDA zich voor in?

1. **Een betrouwbare en servicegerichte overheid.** De gemeente is voor burgers een betrouwbare en servicegerichte partner die adequaat en op tijd reageert op (aan)vragen, bezwaren en klachten van die burgers. Dit betekent niet dat de gemeente altijd 'ja' zegt, maar wel dat antwoorden en besluiten duidelijk worden gecommuniceerd en uitgelegd.
2. **Versterkte burgerparticipatie** zodat inwoners daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen op wat er in hun stad of wijk gebeurt. Een nieuw burgerberaad is hierbij een optie. We kijken hierbij wel kritisch naar de meerwaarde van hoe we dit organiseren. Een kleinschalige vorm, zoals burgertoppen op wijkniveau en versterkte wijkplatforms, kan ook passend zijn. In de keuze kijken we met name naar op welke manier burgers echt invloed kunnen uitoefenen. Burgerparticipatie voor de Bühne is wat het CDA Utrecht betreft verleden tijd. Het CDA heeft zich altijd ingezet voor het bewonersbod ('right to challenge'), waardoor bewoners een tegenvoorstel kunnen doen om zelf onderdelen van het gemeentelijk beleid zelf vorm te geven. Nu dit staand beleid is, willen we dat de gemeente dit ook faciliteert en onder de aandacht brengt.
3. **Gemeentelijke ombudsman.** Mede dankzij de inzet van het CDA Utrecht heeft de gemeente Utrecht weer een gemeentelijke ombudsman. Het CDA hecht aan het onafhankelijke instituut ombudsman en wil dit versterken.
4. **Vaste aanspreekpunten zoals wijkbureaus en wijkklokken:** Utrechtse gemeenteambtenaren moeten zichtbaar en aanspreekbaar zijn in de wijken. Wijkbureaus spelen een belangrijke rol als plek waar mensen terecht kunnen met vragen, ideeën of zorgen. We zorgen ervoor dat inwoners hier doordeweeks terecht kunnen en dat deze toegankelijk zijn voor alle Utrechters.
5. **Ziekteverzuim aanpakken:** het ziekteverzuim in Utrecht is erg hoog. Vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap moet de aanpak hiervan prioriteit krijgen. Een gezond ambtenarenkorps is essentieel voor het goed functioneren van de gemeente en een noodzakelijke stap om de **externe inhuur waar mogelijk terug te dringen**.

6. **Niet zomaar interen op reserves.** De praktijk van de afgelopen collegeperiode is geen duurzame oplossing. We maken liever verstandige financiële keuzes, voor een gezond financieel Utrecht nu en in de toekomst. Daarbij maken we beter inzichtelijk wanneer we een reserve instellen of juist inzetten, en wanneer deze niet meer nodig is.
7. **Waar nodig: hervormen.** We zijn hoopvol over wat kan, maar ook eerlijk over wat moet. Verantwoordelijkheid nemen betekent: niet weglopen voor hervormingen en bezuinigingen, als dit nodig is. We leggen deze keuzes uit. Vanzelfsprekend kijkt de gemeente hiervoor ook naar de eigen organisatie.
8. **Terughoudendheid met belastingverhogingen voor burgers en bedrijven** zoals de onroerendesaakbelasting (OZB). Als verhogingen toch nodig zijn, moeten ze altijd goed onderbouwd en begrijpelijk uitgelegd worden aan de inwoners.
9. **Een overheid als afspiegeling van de samenleving.** Het CDA zet in op een ambtenarenkorps dat een afspiegeling is van de samenleving. Dit zowel qua leeftijdsopbouw, diversiteit, als een bij Utrecht passend percentage van mensen met een arbeidsbeperking. Daarom zet het CDA in op positieve oplossingen, zoals anoniem solliciteren. Hiermee wordt eventuele discriminatie in het sollicitatieproces voorkomen. Zo krijgt iedereen een kans op een baan bij de gemeente, ongeacht achtergrond of opleiding.
10. **Gelijke vertegenwoordiging:** Utrecht is vele belangenorganisaties rijk. Bij het maken van keuzes over welke organisaties (financiële) ondersteuning krijgen, letten we op een goede afspiegeling van de samenleving.
11. **Vroegtijdig betrekken van belangenbehartigers en uitvoeringsorganisaties** zodat beleid vanaf het begin rekening houdt met de mensen die het raakt. Dit verbetert de samenwerking, het wederzijds begrip en de uitvoerbaarheid van beleid.
12. **Vereenvoudiging van regelgeving.** We willen de regellast verminderen en de begrijpbaarheid van regelgeving voor alle inwoners vergroten. Waar we regels kunnen schrappen, doen we dit.
13. **Een goede samenwerking met de provincie en het Rijk.** We vertalen landelijk en provinciaal beleid naar lokaal beleid, maar gaan andersom het gesprek aan bij mogelijkheden tot verbetering in beleid of domeinen waar beleid beperkend werkt op lokaal niveau.
14. **Leren van onnodige mobiliteitsprojecten uit het verleden** zoals de Weerdsingel, de Maliebaan, de Westelijke Stadsboulevard, de Knip Ledig Erf, de Catharijnesingel en de Marnixlaan. Wij besteden in de toekomst minder budget aan dit soort aanpakken.

